

Slouží jako pomůcka při vyplňování přihlášky vrhu barzojů.

běžová	běžová se znaky	běžová, maska
bílá		
bílá, černý plášť	bílá, černé znaky	bílá, černé plotny
bílá, červený plášť	bílá, červené znaky	bílá, červené plotny
bílá, mahagonový plášť	bílá, mahagonové znaky	bílá, mahagonové plotny
bílá, plavý plášť	bílá, plavé znaky	bílá, plavé plotny
bílá, zlatý plášť	bílá, zlaté znaky	bílá, zlaté plotny
bílá, pískový plášť	bílá, pískové znaky	bílá, pískové plotny
bílá, šedý plášť	bílá, šedé znaky	bílá, šedé plotny
bílá, vlkošedý plášť	bílá, vlkošedé znaky	bílá, vlkošedé plotny
bílá, žíhaný plášť	bílá, žíhané znaky	bílá, žíhané plotny
bílá, běžový plášť	bílá, běžové znaky	bílá, běžové plotny
bílá, tmavé znaky	bílá, kouřové znaky	
černá	černá, šedé znaky	černá se znaky
kouřová	kouřová, maska	mahagonová
písková	písková, maska	
plavá	plavá, maska	
šedá	šedá se znaky	šedá, maska
vlkošedá		
tricolor		
zlatá	zlatá se znaky	zlatá (černá) maska
žíhaná	žíhaná se znaky	žíhaná, maska
plavá, žíhaná		
červená	červená se znaky	červená, černá maska

Poznámka: Barvou tricolor označujeme do PP i tzv. jedince barvy grizzle či sable, jedince s uceleným pláštěm i plotnové či se znaky. Pálení je od sytého až po světlé. U štěnat, která se narodí černá se může pálení objevit až ve věku několika týdnů, obvykle však do 6. týdne je znát, alespoň nažloutlými chlupy u řitního otvoru. V případě nejasností, jakou barvu máte uvést do přihlášky vrhu, kontaktujte poradce chovu.

Zpravodaj č. 1/1998

Vyplňování přihlášky vrhu:

Pro chovatele uvádím přehled barev, které budete používat při vyplňování "Přihlášky vrhu", jsou stanoveny na základě obsahu software Plemenné knihy č. 1 ČMKU. Mějte na paměti, že barva u štěně se s postupujícím růstem mění a barvy určete až těsně před odesláním "Přihlášky vrhu".

Černá – uvádíte pouze v případě, že se jedná o sytou černou

Mahagon – uvádíte, je-li štěně téměř černé (máte pocit, že to není úplně černá barva)

Červená – uvádíte při velice syté červené barvě

Zlatá – barva, kterou budete uvádět v rozpětí od barvy sytého zlata až po barvu písku

Běžová – barva bílé kávy

Šedá – velice tmavá sytá šedivá

Modrá – kouřová

Žíhaná – barva je soustředěna do pruhů, proužků, jedná se většinou o vícebarevné jedince

Tricolor – trojbarevný jedinec (bez žíhání), za třetí barvu nepovažujte tmavou masku

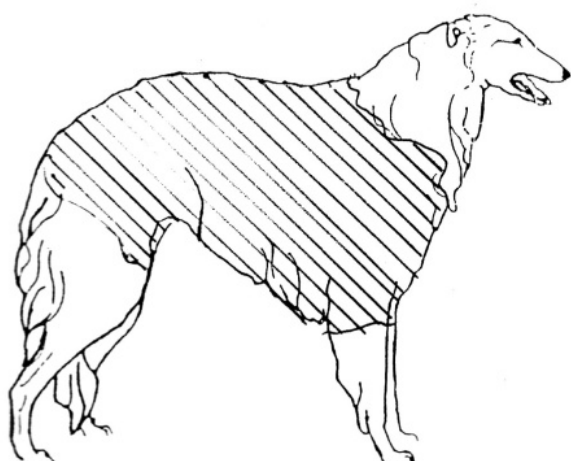
Maska – je to tmavé zbarvení čenichové partie, může sahat až nad jařmové oblouky. Uvádíte ji, pokud nezačíná spontánně ustupovat v době odeslání "Přihlášky vrhu"

Nevíte-li si rady s maskou, žíháním, šedou a modrou, pak vzpomínejte, jak jsou zbarvení rodiče Vašich štěňat a jejich předci. Tyto informace Vám rád poskytne chovatel, od kterého jste fenku koupili.

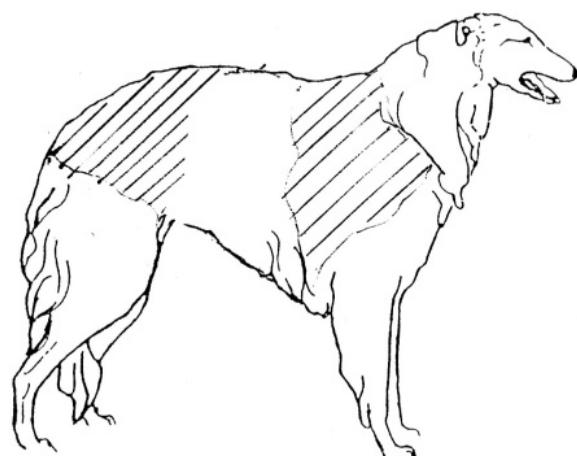
Pouze pro naši potřebu sjednocení výrazů znak, plotna, plášť (může být i potrháný), si prohlédněte následující kresby:

Antonín Mudra
poradce chovu

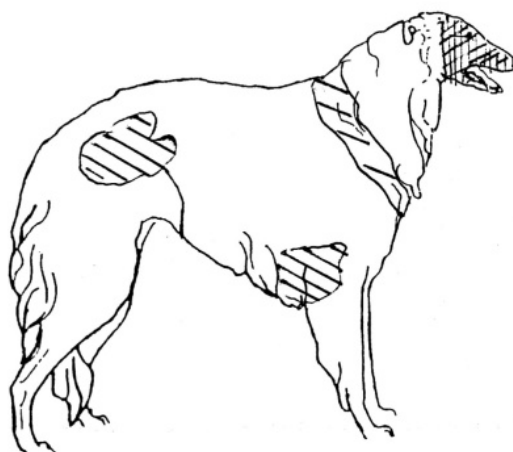
Plášť

Plotny

znaky, maska

Ach ty barvy

Jednou z věcí, která je na barzójích fascinující, je široká paleta barev, kterou se může honosit jejich kožich. Vyloučeny jsou u nich v podstatě jen ty barvy, u kterých je geneticky podmíněna jiná pigmentace nosu a pysků než černá a očí než tmavohnědá. Např. bílý – Leucitán, nos a pysky černé, ale oko modré, bílý – albín, úplná absence pigmentu, hnědá – hnědý nos a pysky, žluté oči.

Jinak lze kombinovat jakékoliv zbarvení a teoreticky, přejde-li na výstavu růžový barzój s bleděmodrými puntíky, neměl by rozhodčí nic namítat, pokud bude mít černý nos a tmavé oko.

Problém ovšem nastává chovateli tehdy, když má určit, jakou že barvu bude mít v dospělosti štěně, které se mu narodilo. Malý barzój si totiž nezadá s chameleonem a můžete si být jisti, že až vyroste, bude mít úplně jiný kabát než ten, s kterým přišel na svět. Jak tedy zapsat na přihlášku vrhu barvu, která bude (alespoň přibližně) odpovídat zbarvení dospělého jedince? To se pokusím napsat v tomto článku, který je určen především začínajícím chovatelům.

Bílá barva

Existují čtyři druhy zbarvení, z nichž pouze dva jsou povolené. Z těchto dvou je jenom jeden skutečně bílý, u druhého jde o zlatobílé zbarvení, kdy zlatá má velmi světlý odstín.

1. **Bílá – albín:** tuto barvu není tak obtížné rozeznat. I když téměř všechna štěňata se rodí s chybějícím pigmentem, začíná se tento objevovat velmi brzo po narození. Dá se říci, že neobjeví-li se do deseti dnů po narození ani jedna pigmentová skvrna, jedná se o albína. S určitostí se albinismus pozná po prohlédnutí – červené oči. Albini jsou vyloučeni z chovu i výstav.
2. **Bílá – leucián:** zde je identifikace obtížnější. Leuciáni mají pigmentaci tmavou a modré oči má po prohlédnutí většina štěňat. Až v době, kdy začínají ostatním štěňatům oči hnědnout, leuciánovi naopak světlají do zářivě modré. Modré oko by mělo být vylučující z chovu i výstav.

3. **Bílá – extrémní strakoš:** toto zbarvení je vlastně geneticky bílá s plotnami, kde jsou plotny zredukovány na nulu. Z počátku se podobá bílé – leucián, oko ale později nezmodrá, ale ztmavne. Tato barva je žádoucí a vhodná pro výstavy i chov.
4. **Bílá – světležluté plotny:** jedinci, kteří budou mít v dospělosti tuto barvu, mají po narození na místě ploten (nebo po celém těle, jde-li o plášťové zbarvení) velmi světle, porcelánově šedou barvu. To může chovatele zmást a píše pak modrou. Barva postupně světlá a když štěně poprvé mění srst, stává se čistě bílou. Po druhé výměně již vystoupí žluté zbarvení, které pak s přibývajícím věkem světlá a starší jedinci jsou pak bílí, nebo téměř bílí.

Černá barva

Vyskytuje se ve dvou variantách, čistě černá, plotny na bílém podkladě, nebo plášť. Druhý typ černého zbarvení je **tricolor**. Černá s pálením (black and tan) se u barzoje nevyskytuje, protože mají vždy podkladovou barvu bílou a nenajdete jedince, který by neměl alespoň bílé tlapky, skvrnu na ocase apod. Tricolor se rodí zcela černý, ale dohalíme ho, když ne hned po porodu, tak během několika dní podle světlé skvrny kolem řitního otvoru. Později začnou světlat i tváře. Barva znaků u tohoto zbarvení bývá různá.

Zlatá barva

Pravděpodobně nejčastější zbarvení barzoje, se širokou škálou odstínů od velmi světlé až po mahagonovou s černým pálením. Štěňata zlaté barvy se rodí světlá až téměř černá, kdy jen na okrajích ploten nebo pláště prosvítá světlejší srst. Všeobecně platí, když se narodí téměř černě zbarvené štěně, má-li v srsti být i jeden zlatě zbarvený chlup, bude zlaté. Barzoi mohou a nemusí mít masku. Po narození ji mají téměř všichni, ale do dospělosti zůstane jen některým. Maska, která je po narození velmi černá a velmi vysoká až nad oči, má šanci přetrvat. Když rozhrneme u čtrnáctidenního štěněte srst po stranách čumáku a je černá až ke kořínkům, maska pravděpodobně vydrží. Jestliže je u kořínků světlá, s určitostí zmizí.

Isabel

Je velmi atraktivní barva. Takto zbarvený barzoj působí něžně a étericky. Isabely se rodí světle smetanové, časem dostává štěněčí srst modravý nádech, který ovšem po přelínání zmizí. Srst pak dostane tmavší nádech než má po narození. Isabely mohou mít bílé znaky a lysinku, ne však masku. Ze čtyř fenek této barvy, které jsem znala, uhynuly tři v mladém věku na vsunutí střeva. Bez podrobného výzkumu je to jen spekulace, ale je možné, že na tuto barvu je geneticky vázána jakási vada zažívacího traktu.

Grizzle

Atraktivní, ne příliš časté zbarvení. Štěňata této barvy vypadají těsně po narození jako dokonale vykreslení tricolori. Teprve když uschnou, dostane tmavá barva stříbřitý nádech, jako by byla lehce přestříknuta stříbrným lakem. Jak štěně roste, postupně mizí tmavá barva ze hřbetu čenichu, pod očina a na bocích. V dospělosti je hlava světlá, pouze s charakteristickou tmavou čepičkou, sbíhající se do špičky mezi očima. Může být přerušena lysinkou. Barva na těle se dělí horizontálně a přibližně od poloviny žeber je také světlá. Podkladová barva může být od světle zlaté až po plavou. Tmavá barva u štěněte vysvětluje do světle šedé. Po přelínání je poněkud tmavší a při přelínání do dospělé srsti téměř černá. Pak nabývá každým rokem světlejšího odstínu a okolo pátého roku je světlá až světle šedá.

Žíhaná

Má mnoho variant, kdy černé pruhování má různou hustotu na různě zbarveném podkladu. Žíhané štěně má po narození v černé barvě rozmístěné stříkance barvy podkladové. Tyto stříkance jsou dost výrazné a pokud je štěně nemá, i když je velmi tmavé, žíhané nebude. Neočekávejte žíhaná štěňata tam, kde alespoň jeden z rodičů nemá přímo žíhanou barvu nebo ji nemá v původu.

Tečky

Na bílém podkladě se vyskytují u všech zbarvení. Kdo dává přednost základní podkladové barvě čistě bílé, bez tečkování, musí si předem zjistit, ve kterých liniích se toto zbarvení vyskytuje, protože se objevuje až ve vyšším věku štěněte.

V Tomto článku se nezmiňuji o barvách, se kterými nemám zkušenosti. I přes tuto skutečnost, doufám, že článek pomůže začínajícím chovatelům při určování barev.

Hana Krylová, CHS Krylov

Zpravodaj č. 5/2000

Barvy, barvy

Jak jsme se zmínili v minulém čísle, objasním pojem barev tak, jak jej určuje nový standard:

Kombinace barev:

- bílá a všechny odstíny žluté
- bílá a vlčí šed' (patrově zbarvená srst – divoké zbarvení)
- bílá a písková, bílá a červená, bílá a načervenalé plavá
- bílá a žíhaná, bílá a černá

všechny vyjmenované barvy se mohou vyskytovat jednobarevně nebo strakatě

vady: tečkování ve stejném odstínu jako je základní zbarvení, nápadně rezavé znaky

těžké vady: tečkování v jiném odstínu než je základní barva

vylučující vady: hnědá, čokoládově hnědá

Nebudu se zde zabývat genetikou, ale několika základními vysvětlujícími pojmy.

Zbarvení a osrstění psa nemůže chovatel ovlivnit, jsou to znaky dané genotypem jedince. Měli byste vědět, že zbarvení u psa kontroluje celkem asi deset genů značených velkými písmeny, některé z genů mají dvě, jiné více alel, které jsou proti sobě dominantní a recesivní. Vzájemné působení enů mezi sebou udává zbarvení. Základem zbarvení srsti je pigment.

Normální pigmentace osrstění u psů je černá a žlutá. Zesvětlením černé pigmentace dostáváme čokoládové zbarvení. Nyní uvádím několik výrazů a k nim vysvětlujících pojmů:

- **žluté zbarvení:** může být od sytě žluté, přes světlou až po krémovou
- **strakatost:** mluvíme-li o pravé strakatosti, mluvíme o pigmentovaných plochách či částech těla vedle části těla čistě bílých
- **tečkování:** pod tímto pojmem si vybavíme zbarvení, kdy je jeden chlup bílý a druhý pigmentovaný, jemné tečkování se anglicky nazývá roan. Tečkování není pozorovatelné při narození. Po několika dnech začnou bílé plochy podrústat pigmentovanými chlupy a za několik týdnů se tečkování vyvine. U některých jedinců se objevuje až jako zbarvení celoplášťové s maskou.
- **maska:** maskou rozumíme pigmentaci hlavy a zasahuje celou přední část hlavy a uši a její velikost je různá. Ukazuje se, že maska je kontrolována jediným genem velkého účinku a chová se jako dominantní nad zbarvením bez masky.
- **trikolor:** tzv. třibarevné zbarvení je kombinace tří barev, většinou bílé s černou a tříslovou a má velkou variabilitu. U některých je výraznější světlé zbarvení u jiných tmavší. Nazývají se tak běžně jedinci tmavě zbarvení s pálením. Zmiňují se o této barvě, protože takto zbarvení barzoji se vyskytují.
- **tříslové zbarvení:** je to obvykle odstín syté kaštanové červeně
- **zbarvení isabel (šeříková):** je to typické zbarvení zejména italských chrtíků, je to barva s lehce namodralým nádechem, u barzoje to je těžká vada.
- **divoké zbarvení:** také se dá nazvat zbarvení vlkošedé, známe jej třeba u československého vlčáka nebo sibiřského husky.
- **pálení:** intenzita této barvy značně kolísá od červené po krémovou
- **hnědé a čokoládové zbarvení:** najdeme u novofundlandského psa, u barzoje je vyřazující z chovu

Musím dodat, že je někdy podstatný rozdíl mezi barvou několikátýdenního štěněte a dospělého psa a proto je běžné, že se mnohdy liší barvy uvedené v rodokmenu a barvy skutečné. Stává se, že některý standard není zcela v souladu s současnými genetickými znalostmi.